

SİRKÜLER

İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik

BDO
AUDIT | TAX | ADVISORY

For the latest from BDO Turkey, follow us

Sirküler Tarihi : 20.02.2025
Sirküler No : 2025/017

ENGELLİ EMEKLİLİĞİ İLE İLGİLİ YENİ DÜZENLEMELER HAKKINDAKİ 2025/04 SAYILI GENELGE

09/01/2025 tarihli ve 7538 sayılı “Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” hükümleri 15/01/2025 tarihi itibariyle yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Kanun ile;

- Engelliliği nedeniyle vergi indiriminden yararlananlara yaşlılık aylığı bağlanmasına ilişkin 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 87 nci maddesinin yürürlükten kaldırılmasına,
- 5510 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin beşinci fıkrasına göre aylık talebinde bulunan 4/1-(a) kapsamındaki sigortalıların Kanunun yürürlük tarihinden önceki hizmet sürelerine ilişkin aylıklarının hesabında, Kanunun geçici 2 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre esas alınacak aylık bağlama oranının 506 sayılı Kanunun mülga 61 inci maddesinin dördüncü fıkrası dikkate alınarak belirlenmesine,
- 5510 sayılı Kanunun geçici 6 ncı maddesinin yedinci fıkrasının (d) ve (e) bentlerinin (1)

BDO Yayıncılık A.Ş.

Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/İstanbul
Turkey

Tel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

Garantisi ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited'in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş., bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağıının bir parçasını teşkil etmektedir.

BDO International global ağıının toplam gelirleri 2024 yılında 15 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 166'dan fazla ülkede bulunan 1.800 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dahil dünya çapında 119.611 kişi çalışmaktadır.

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayın, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlarla ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

numaralı alt bentlerinde değişiklik yapılması, 5510 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasının yürürlükten kaldırılması, üçüncü ve dördüncü fıkralarında değişiklik yapılması ile 2008/Ekim aybaşından önce sigortalı olup 15/1/2025(dahil) tarihinden sonra talepte bulunanlara engelliliği nedeniyle vergi indiriminden yararlanarak yaşlılık aylığı bağlanması uygulamasına son verilerek bu sigortalılardan çalışma gücünü %40 ila %59 arasında kaybettiği tespit edilenler hakkında Kanunun 28 inci maddesinin beşinci fıkrasına göre aylık bağlanmasına,

- 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesinin beşinci fıkrasında yapılan değişiklikle, yetim aylığı bağlanması koşulları bakımından haklarında 5434 sayılı Kanun hükümleri uygulanmaya devam eden çocuklardan, öğrenci / aday olmaları nedeniyle 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin dördüncü fıkrasının (d), (e) ve (f) bentleri uyarınca 4/1-(c) kapsamında sigortalı sayılanların yetim aylıklarının, bu sigortalılık dolayısıyla kesilmemesine ve erkek çocuklara ikinci bir yükseköğretimde geçen süreler ile doktora veya ikinci defa yapılan master veyahut lisans üstü uzmanlık öğreniminde geçen sürelerde de aylık bağlanmasına,

yönelik düzenlemeler yapılmıştır.

Söz konusu düzenlemelere ilişkin olarak Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından 07/02/2025 tarihli ve 2025/04 sayılı "7538 Sayılı Kanunla Emeklilik İşlemlerinde Yapılan Değişiklikler" konulu Genelge yayımlanmıştır. Buna göre;

A. İlk Defa 2008/Ekim Ay Başından Önce Sigortalılığı Başlayan 4/1-(a) Sigortalılarının Yaşlılık Aylığına Hak Kazanma Koşulları

2018/38 sayılı, "Emeklilik İşlemleri" konulu Genelgenin "Yaşlılık Sigortası" başlıklı üçüncü bölümünde yer alan; "2.2.1. Kanuna Göre Özel Şartlarla Aylığa Hak Kazanma Koşulları" alt başlığının ikinci paragrafının birinci bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"4/1-(a) sigortalılarından; ilk defa sigortalı olduğu tarihten önce malul olanlar için 2008/Ekim ay başından sonra ilk defa sigortalı olanlar hakkında, çalışma gücü kaybı % 40 ila % 59 arasında olanlar için ise ilk defa Kanunun yürürlük tarihinden sonra sigortalı olanlar ile 7538 sayılı Kanun ile Kanunun geçici 6 ncı maddesinin yedinci fıkrasının (d) ve (e) bentlerinin (1) numaralı alt bentlerinde yapılan değişiklik ve Kanunun geçici 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasının yürürlükten kaldırılarak üçüncü ve dördüncü fıkralarında yapılan değişiklikler gereğince ilk defa 2008/Ekim ay başından önce sigortalı olup 15/01/2025 (dahil) tarihinden sonra yaşlılık aylığı bağlanması talebinde bulunan ve Kanunun 4/1-(a) bendi kapsamında yaşlılık aylığı bağlanacak sigortalılar hakkında" uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Haklarında düzenlenmiş geçerli bir vergi indirim belgesi olanlardan 15/01/2025 (hariç) tarihinden önce aylık talebinde bulunanlara 506 sayılı Kanun hükümlerine göre, 15/01/2025 tarihinden sonra aylık talebinde bulunanlara ise 5510 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin beşinci fıkrası ile geçici 6 ncı maddesinin yedinci fıkrasının (d) ve (e) alt bentlerinde belirtilen koşullara göre yaşlılık aylığı bağlanacaktır.

7538 sayılı Kanun ile birlikte engellilik oranının belirlenmesinde Erişkinler İçin Engellilik Değerlendirmesi Hakkında Yönetmelik hükümleri yani Balthazard formülü kullanılmayacaktır. Bunun yerine Maluliyet ve Çalışma Gücü Kaybı Tespiti İşlemleri Yönetmeliğine göre çalışma gücü kaybı belirlenecek olup Sağlık kurulu raporlarında birden fazla hastalık mevcut ise değerlendirmede en ağır hastalık esas alınarak çalışma gücü kaybının düzeyi belirlenecektir.

B. Çalışma Gücü Kaybı Oranı %40-%59 Arasında Olanların Emeklilik Şartları (5510 Sayılı Kanununun 28 inci maddesinin beşinci fıkrası ile geçici 6 ncı maddesinin yedinci fıkrasının (d) ve (e) alt bentlerinde belirtilen koşullara göre)

7538 sayılı Kanunla, Kanunun geçici 6 ncı maddesinin yedinci fıkrasının;

- (d) bendinin (1) numaralı alt bendi "1) 31/12/2008 (dahil) tarihinden önce sigortalı sayılanlar için 3700 gün olarak,"
- (e) bendinin (1) numaralı alt bendi "1) 31/12/2008 (dahil) tarihinden önce sigortalı sayılanlar için 4100 gün olarak,"

değiştirilmiştir.

Bu kapsamda ilk defa 2008/Ekim ay başından önce sigortalı olup 15/01/2025 (dahil) tarihinden sonra talepte bulunan ve yaşlılık aylığı bağlanacak statüsü 4/1-(a) kapsamında olan sigortalılardan çalışma gücü kayıp oranı;

- %40 ila %49 arasında belirlenenlerin, **18 yıl sigortalılık süresi ve 4100 prim ödeme gün sayısının olması,**
- %50 ila %59 arasında belirlenenlerin, **16 yıl sigortalılık süresi ve 3700 prim ödeme gün sayısının olması,**

halinde aylık bağlama işlemi sonuçlandırılacaktır.

C. Yaşlılık Aylığı Hesaplama Sistemi

- 2018/38 sayılı, "Emeklilik İşlemleri" konulu Genelgenin "Aylık Hesaplama Sistemi" başlığı altında yer alan; Yaşlılık Aylıkları İçin" alt başlığının dördüncü paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Kanunun geçici 10 uncu maddesinin birinci fıkrası ve 7538 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılan ikinci fıkrasına göre sigortalı olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihten önce malul olan sigortalılar ile engelliliği nedeniyle vergi indiriminden yararlanan sigortalılara bağlanan aylıkların aylık bağlama oranı, 5400 gün üzerinden hesaplanan orandan (% 30) az olmayacaktır."

- 2018/38 sayılı, "Emeklilik İşlemleri" konulu Genelgenin "Aylık Hesaplama Sistemi" başlığı altında yer alan; Aylık Bağlama Oranı (ABO)" alt başlığına aşağıda yer alan cümleler eklenmiştir.

"Kanunun 28 inci maddesinin beşinci fıkrasına göre bağlanan yaşlılık aylıklarında da 2000 yılı öncesine ilişkin kısmi aylık hesaplanırken aylık bağlama oranı bu kurala göre tespit edilecektir."

“7538 sayılı Kanun ile Kanunun geçici 2 nci maddesine eklenen fıkra gereğince Kanunun 28 inci maddesinin beşinci fıkrasına göre hak kazanılan yaşlılık aylıklarında da 2000-2008/Ekim (hariç) arası kısmi aylık hesaplanırken aylık bağlama oranı % 60’ın altında olamayacaktır.”

D. Engelliliği Nedeniyle Vergi İndiriminden Yararlanmaya Hak Kazanmış Olanların Sevk ve Kontrol Muayene İşlemleri

“Engelliliği Nedeniyle Vergi İndiriminden Yararlanmaya Hak Kazanmış Olanların Sevk ve Kontrol Muayene İşlemleri” alt başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Vergi indirimi hakkını elde etmesi nedeniyle yaşlılık aylığı bağlananların;

- Hazine ve Maliye Bakanlığı Merkez Sağlık Kurulu tarafından engellilik derecesi tespiti yapılırken kontrol muayene tarihi konulması,
- Vergi indiriminden yararlanmaya esas sağlık kurulu raporlarında yer alan klinik muayene bulguları, engellilik bulguları ve teşhislerinin gerçeği yansıtmadığı yönünde herhangi bir ihbar veya şikayet alınması veya sigortalıların engel oranlarıyla ilgili olarak bir tereddüde düşülmesi,
- Kurumun denetim elemanlarınca yapılan inceleme ve soruşturmalar sonucunda düzenlenen raporlarda kontrol muayenesine tabi tutulması,

hallerinde kontrol muayenesi için hastaneye sevk işlemi yapılacaktır.

7538 sayılı Kanunla, Kanunun geçici 10 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında yapılan değişiklik ile engelliliği nedeniyle vergi indiriminden yararlanarak yaşlılık aylığı bağlanmış olanlar hakkında Kanunun 94 üncü maddesi ile 28 inci maddesinin beşinci fıkrası hükümleri uygulanacak olup, bu kapsamda olanların kontrol muayene işlemlerinde Erişkinler İçin Engellilik Değerlendirmesi Hakkında Yönetmelik hükümleri esas alınacaktır.

Bu çerçevede, engelliliği nedeniyle vergi indiriminden yararlanmaya hak kazanmış olmaları nedeniyle yaşlılık aylığı bağlananların kontrol muayene işlemleri aşağıda belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda yapılacaktır.”

Kontrol muayenesi bulunan kişilerin engellilik dereceleri daha önce hangi yönetmelik hükümlerine göre belirlenmiş ise, kontrol muayenesi sonrasında da engellilik dereceleri aynı yönetmelik hükümlerine göre belirlenecek olup kazanılmış hakları korunarak yönetmelik değişikliği nedeniyle herhangi bir hak kaybı oluşmayacaktır.

Söz Konusu Genelge’ye ulaşmak için lütfen [tıklayınız](#).

Saygılarımızla.